

# SPIS TREŚCI

|                                                                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b> .....                                                                                                    | 5  |
| <b>I. Antynomie polityczno-kulturowe w Europie Środkowo-Wschodniej na przełomie XX i XXI wieku</b> .....              | 13 |
| Bibliografia .....                                                                                                    | 22 |
| <b>II. Integracja europejska na osi Wschód – Zachód, przez pryzmat geopolityki i globalizacji</b> .....               | 24 |
| 1. Tożsamość i rola Europy Środkowo-Wschodniej a interes Europy .....                                                 | 25 |
| 2. Europa Wschodnia jako pomost między kulturą wschodu i zachodu .....                                                | 28 |
| 3. Rola Polski w kontaktach politycznych wschód-zachód Europy.....                                                    | 30 |
| 4. Europa Środkowo-Wschodnia a wyzwania globalizacyjne.....                                                           | 33 |
| Podsumowanie .....                                                                                                    | 36 |
| Bibliografia .....                                                                                                    | 37 |
| <b>III. Uwarunkowania integracji Unii Europejskiej oraz jej znaczenie w świecie na przełomie XX i XXI wieku</b> ..... | 39 |
| 1. Wyzwania gospodarcze .....                                                                                         | 41 |
| 2. Unijna polityka integracyjna czy dezintegracyjna? .....                                                            | 44 |
| 3. Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej .....                                                                    | 48 |
| Podsumowanie .....                                                                                                    | 52 |
| Bibliografia .....                                                                                                    | 54 |
| <b>IV. Unia Europejska w XXI wieku – wyzwania</b> .....                                                               | 56 |
| 1. O globalizacji .....                                                                                               | 56 |
| 2. Kryzys w Europie .....                                                                                             | 57 |

|                                                                                                                                                                                   |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 3. Globalizacja a gospodarka .....                                                                                                                                                | 58         |
| 4. Demografia a imigracja .....                                                                                                                                                   | 61         |
| 5. Terroryzm a bezpieczeństwo Europy .....                                                                                                                                        | 65         |
| 6. Rządzenie Europą: wartości, tożsamość i granice .....                                                                                                                          | 69         |
| 7. Partnerstwo euroatlantyckie .....                                                                                                                                              | 72         |
| Podsumowanie .....                                                                                                                                                                | 75         |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                                | 76         |
| <b>V. Polskie wyzwania integracyjne ze światem euroatlantyckim po 1989 roku ...</b>                                                                                               | <b>79</b>  |
| Wstęp .....                                                                                                                                                                       | 80         |
| 1. Restauracja kapitalizmu w Polsce po 1989 roku. Wybór modelu neoliberalnego .....                                                                                               | 83         |
| 2. Elity polityczne i jakość demokracji czasu transformacji .....                                                                                                                 | 86         |
| 3. Wejście Polski do Unii Europejskiej .....                                                                                                                                      | 89         |
| 4. Dominacja kapitału zagranicznego .....                                                                                                                                         | 91         |
| 5. Przyjęcie euro przez Polskę .....                                                                                                                                              | 95         |
| 6. Argumentacja za wprowadzeniem euro w Polsce .....                                                                                                                              | 96         |
| Podsumowanie .....                                                                                                                                                                | 98         |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                                | 99         |
| <b>VI. Problemy związane ze strategią bezpieczeństwa militarnego Unii Europejskiej przełomu XX i XXI wieku .....</b>                                                              | <b>101</b> |
| 1. Poszukiwanie wizji i bezpieczeństwa europejskiego .....                                                                                                                        | 102        |
| 2. Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej .....                                                                                                                                | 106        |
| 3. Zagrożenia dla wspólnego bezpieczeństwa .....                                                                                                                                  | 108        |
| Podsumowanie .....                                                                                                                                                                | 111        |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                                | 112        |
| <b>VII. Przyszłość bezpieczeństwa społecznego Unii Europejskiej w globalnej rzeczywistości XXI wieku przez pryzmat megatrendu minimalizacji kosztów pracy i robotyzacji .....</b> | <b>114</b> |
| Wstęp .....                                                                                                                                                                       | 115        |
| 1. O zagrożeniach dla ludzkości w XXI wieku i polityce bezpieczeństwa społecznego w Unii Europejskiej .....                                                                       | 115        |
| 2. O megatrendzie minimalizacji kosztów pracy .....                                                                                                                               | 121        |
| 3. Czy robotyzacja (automatyzacja) jest zagrożeniem dla polityki społecznej w niedalekiej przyszłości? .....                                                                      | 125        |
| Podsumowanie .....                                                                                                                                                                | 130        |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                                | 130        |

|                                                                                               |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>VIII. Dylematy wprowadzenia euro w Polsce przez pryzmat polityczny i gospodarczy.....</b>  | <b>133</b> |
| Wstęp.....                                                                                    | 133        |
| 1. Dylematy polityczne przystąpienia Polski do strefy euro.....                               | 134        |
| 2. Dylemat gospodarczy.....                                                                   | 139        |
| 3. Potencjalne zyski akcesji Polski do strefy euro.....                                       | 145        |
| 4. Korzyści z przystąpienia do strefy euro.....                                               | 149        |
| Efekty bezpośrednie.....                                                                      | 149        |
| Efekty długookresowe.....                                                                     | 149        |
| 5. Koszty związane z przystąpieniem do strefy euro.....                                       | 150        |
| Podsumowanie.....                                                                             | 152        |
| Bibliografia.....                                                                             | 153        |
| <b>IX. Syndrom reintegracji w stosunkach Polski z Unią Europejską po roku 2015</b>            | <b>155</b> |
| 1. Akcesja Polski do Unii Europejskiej w kontekście polskiego interesu narodowego.....        | 155        |
| 2. Antycypacja 2015.....                                                                      | 160        |
| 3. Syndrom antyeuropejski.....                                                                | 163        |
| 4. Polityczna reintegracja z Unią Europejską po dojściu do władzy PiS-u.....                  | 165        |
| 5. Dystopia polska pod rządami PiS-u.....                                                     | 167        |
| 6. Autodestrukcja polskiej polityki zachodniej.....                                           | 169        |
| 7. Francuski syndrom.....                                                                     | 170        |
| 8. Polityka obronna Polski za oceanami i morzami... ..                                        | 171        |
| 9. Perspektywy dla Polski w nowej konfiguracji politycznej w Europie.....                     | 173        |
| Podsumowanie.....                                                                             | 177        |
| Bibliografia.....                                                                             | 178        |
| <b>X. Socjalizacja i edukacja polityczna jako ważne determinanty kultury politycznej.....</b> | <b>180</b> |
| 1. O definiowaniu kultury politycznej.....                                                    | 180        |
| 2. Socjalizacja polityczna jako determinant kultury politycznej.....                          | 185        |
| 3. Edukacja polityczna jako element kształtowania demokratycznej kultury politycznej.....     | 189        |
| Podsumowanie.....                                                                             | 195        |
| Bibliografia.....                                                                             | 197        |
| <b>XI. Meandry demokracji w czasie i przestrzeni.....</b>                                     | <b>200</b> |
| Starożytna Grecja.....                                                                        | 200        |
| 1. Wizja demokracji Demokryta.....                                                            | 201        |
| 2. Złoty środek Arystotelesa.....                                                             | 203        |

|                                                                                                                                              |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 3. XVIII wiek, Duch praw Charles Luis de Secondat, baron de la Brede et de Montesquieu.....                                                  | 206        |
| 4. Suwerenność demokratyczna.....                                                                                                            | 210        |
| 5. Populizm a demokracja.....                                                                                                                | 212        |
| 6. Erozja demokracji w XXI wieku.....                                                                                                        | 214        |
| 7. Sondaż CBOS o stanie demokracji w Polsce, sierpień 2017 rok.....                                                                          | 217        |
| Podsumowanie.....                                                                                                                            | 218        |
| Bibliografia.....                                                                                                                            | 219        |
| <b>XII. Ruchy separatystyczne i dezintegracyjne przełomu XX i XXI wieku w Europie .....</b>                                                  | <b>220</b> |
| 1. Współczesne ruchy separatystyczne i dezintegracyjne w Europie.....                                                                        | 222        |
| Niemcy – podwójna tożsamość .....                                                                                                            | 222        |
| Włochy – podwójna tożsamość .....                                                                                                            | 222        |
| Francja – ruchy autonomiczne.....                                                                                                            | 223        |
| Wielka Brytania – ruchy separatystyczne.....                                                                                                 | 224        |
| Hiszpania – ruchy separatystyczne.....                                                                                                       | 225        |
| 2. Państwa – w ładzie międzynarodowym.....                                                                                                   | 226        |
| 3. Polityka etniczna .....                                                                                                                   | 229        |
| 4. Kwestie etniczno-narodowe.....                                                                                                            | 231        |
| 5. Dewolucja – perspektywy .....                                                                                                             | 234        |
| Podsumowanie .....                                                                                                                           | 237        |
| Bibliografia.....                                                                                                                            | 238        |
| <b>XIII. Unia Europejska a suwerenność.....</b>                                                                                              | <b>240</b> |
| Wstęp.....                                                                                                                                   | 240        |
| 1. Aporema suwerenności.....                                                                                                                 | 241        |
| 2. Dylematy z suwerennością po II wojnie światowej.....                                                                                      | 247        |
| 3. Wizja Zjednoczonej Europy (Unia Europejska a suwerenność jej członków) .....                                                              | 254        |
| Podsumowanie .....                                                                                                                           | 260        |
| Bibliografia.....                                                                                                                            | 261        |
| <b>XIV. Anomia jako kulturowy stan społeczeństwa polskiego w czasach nowożytnych praprzyczyną dystopii integracji z Unią Europejską.....</b> | <b>264</b> |
| Wprowadzenie.....                                                                                                                            | 265        |
| 1. O definiowaniu anomii i dystopii .....                                                                                                    | 266        |
| Dystopia .....                                                                                                                               | 267        |
| 2. Wizja teorii Immanuela Wallersteina i jej wpływ na historyczną spuściznę kapitalizmu peryferyjnego w Polsce.....                          | 269        |
| 3. Wizja Unii Europejskiej jako mocarstwa światowego.....                                                                                    | 274        |

|                                                                                                            |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 4. Problemy ładu kulturowego w Polsce początku XXI wieku. Zagrożenia dla integracji z Unią Europejską..... | 276        |
| 4.1. Współczesne relacje państwo – Kościół katolicki .....                                                 | 276        |
| 4.2. Toksyczny patriotyzm .....                                                                            | 281        |
| 4.3. Nienawiść w Polsce. Anomia.....                                                                       | 283        |
| 4.4. Spór kulturowy o integrację z Unią Europejską w Polsce. Dystopia.....                                 | 285        |
| 4.5. Unia Europejska o niepraworządności .....                                                             | 292        |
| Podsumowanie .....                                                                                         | 295        |
| Bibliografia .....                                                                                         | 297        |
| <b>Podsumowanie.....</b>                                                                                   | <b>300</b> |
| <b>Epilog.....</b>                                                                                         | <b>305</b> |